

بررسی دوره‌های آموزش عالی مصوب سازمان اموراداری و استخدامی کشور

نوشته: عبدالرضا صالحی

معرفی مقاله

مقاله حاضر چکیده‌ای از نتایج طرح بررسی دوره‌های آموزش عالی مصوب سازمان اموراداری و استخدامی کشور است که با هدف شناخت دوره‌های آموزش عالی مصوب سازمان اموراداری و استخدامی کشور، با عنایت به متغیرهایی چون تعداد دانشجویان، شیوه‌گزینش دانشجو، رشته‌های تحصیلی، سطوح مختلف آموزشی، کارکنان آموزشی، بودجه‌های عمرانی و جاری، فارغ‌التحصیلان، و تعیین نوع پراکندگی دانشجویان در سطح کشور تهیه شده است.

نتایج حاصله از این طرح پژوهشی نشان می‌دهد که قبل از مهرماه ۱۳۷۱، مجموعاً ۱۰۴۵۵۴ نفر دانشجو در دوره‌های معادل درمقاطع کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد ۲۴ وزارتخانه و سازمان دولتی به تحصیل اشتغال داشته‌اند.

این مقاله را آقای عبدالرضا صالحی عضو هیأت علمی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی به رشته تحریر درآورده‌اند که بدینوسیله از ایشان تشکر می‌شود.

هدف از اجرای طرح " بررسی دوره‌های آموزش عالی مصوب سازمان اموراداری و استخدامی کشور" شناخت این دوره‌هاست که می‌تواند مورد استفاده برنامه‌ریزان و پژوهشگران زمینه‌های مختلف آموزش عالی قرارگیرد. برحسب اطلاع سازمان اموراداری و استخدامی کشور، همه وزارتخانه‌ها و تعدادی از سازمانهای دولتی زیرپوشش نهادهای رسمی کشور، که جمع آنها ۳۳ می‌شود، دارای دوره‌های معادل بوده و یا هستند. لذا، در اجرای مرحله اول طرح، پرسشنامه‌ای شامل ۱۴ متغیر جهت این وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی ارسال شد. در مرحله گردآوری اطلاعات، پرسشنامه وزارت اطلاعات پیگیری نشد. همچنین، محتوای پرسشنامه‌های مرکز آموزش مدیریت دولتی و سازمان اموراداری و استخدامی کشور در هم ادغام شد، که زیر عنوان سازمان اموراداری و استخدامی کشور آمده است.

این دوره‌ها که به آنها " دوره‌های معادل" نیز اطلاق می‌شود، به منظور تعیین محل‌های اجرا و ارائه تصویری از گستردگی و شناخت فعالیت‌های آموزشی از قبیل انواع رشته‌های تحصیلی، سطوح مختلف آموزشی، کارکنان آموزشی، پذیرش دانشجو، بودجه‌های عمرانی و جاری، فارغ‌التحصیلان و... در دو مرحله بررسی می‌شوند که مرحله اول در مهرماه ۱۳۷۱ انجام شده است. در این مرحله پرسشنامه‌ای حاوی نکات زیر تهیه شد که همراه با توضیحات کافی در خصوص طرح و علت اجرای آن به ۳۳ وزارتخانه و سازمان دولتی فرستاده شد:

- ۱- تعیین رابط و مسئول تکمیل پرسشنامه: نام، نام خانوادگی، نشانی و تلفن محل خدمت.
- ۲- تعیین نوع مؤسسه آموزش عالی به منظور شناخت محل اجرای دوره‌های معادل از نظر وابستگی به وزارتخانه‌ها یا سازمانهای دولتی (وابسته به وزارت فرهنگ و آموزش عالی یا سایر ارگانهای دولتی و یا غیرانتفاعی).
- ۳- تعیین نوع برنامه آموزشی: برنامه‌های آموزشی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی، یا تهیه شده توسط وزارتخانه یا سازمان دولتی مجری، سایر انواع برنامه‌های آموزشی.
- ۴- تعیین تعداد دانشجویان: به تفکیک دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد مشغول به تحصیل در مهرماه ۱۳۷۱.
- ۵- شناسایی آن دسته از وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی که قبل از مهرماه ۱۳۷۱ دوره‌های معادل دایر نموده‌اند (به تفکیک سطوح تحصیلی کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد).
- ۶- شناسایی پذیرفته شدگان از نظر وابستگی استخدامی (کارمند، داوطلب آزاد).
- ۷- شناسایی تعداد متوسط واحدهای درسی و ترمهای تحصیلی در دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد.
- ۸- شیوه‌گزینش دانشجویان: امتحان ورودی، بدون آزمون ورودی، سایر (با ذکر چگونگی گزینش).
- ۹- تعیین نوع پراکندگی دانشجویان در سطح کشور: از نظر محل استخدام و همچنین محل مشارکت در آموزش دانشجویان دوره‌های معادل (دانشگاه، دانشکده، وزارتخانه، سازمان دولتی، ...).
- ۱۰- شناسایی سطوح مختلف تحصیلی که هر یک از وزارتخانه‌های مجری دوره‌های معادل در مهرماه ۱۳۷۱ اجرا نموده‌اند.
- ۱۱- شناسایی سطوح تحصیلی مختلف دوره‌های معادل که هر یک از وزارتخانه‌ها قبل از مهرماه ۱۳۷۱ اجرا نموده‌اند.
- ۱۲- تعیین علل ایجاد دوره‌های معادل.
- ۱۳- تعیین نوع نیاز به همکاری مجریان دوره‌های معادل با وزارت فرهنگ و آموزش عالی.

در مجموع، می‌توان گفت که مرحله اول، شامل شناخت محلها، اطلاعات اولیه و نظرخواهی از مسئولان، اجرا شده است که اینک نتایج در مقاله حاضر در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌گیرد. در این مرحله، ابتدا از طریق پرسشنامه نسبت استاد به دانشجو و دوره تحصیلی معادل اطلاعات لازم درخواست شده است. این پرسشنامه‌ها برای ۳۳ وزارتخانه و سازمان دولتی که براساس اطلاع سازمان اموراداری و استخدامی کشور مجوز اجرای دوره‌های معادل داشته‌اند ارسال گردید.

۱- براساس اطلاعات حاصل از پرسشنامه‌های تکمیل شده، ۲۴ وزارتخانه و سازمان دولتی قبل از مهرماه ۱۳۷۱ به شرح دوره‌های معادل دایر نموده‌اند.

دوره‌گردانی	در ۲۰ وزارتخانه و سازمان دولتی
دوره کارشناسی	در ۱۴ وزارتخانه و سازمان دولتی
دوره کارشناسی ارشد	در ۱۵ وزارتخانه و سازمان دولتی

شرح نتایج دوره‌ها در جدول شماره ۱ پیوست آمده است:

جدول ۱: توزیع وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که قبل از مهر ماه ۷۱ دوره‌های آموزش عالی معادل مصوب سازمان اموراداری و استخدامی کشور داشته‌اند (علامت x)

نام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی	کار دانی معادل	کار شناسی معادل	کار شناسی ارشد معادل
وزارت فرهنگ و آموزش عالی	ن	ن	ن
سازمان اموراداری و استخدامی کشور	x	x	x
وزارت بازرگانی	x	-	x
وزارت پست و تلگراف و تلفن	x	x	x
صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران	ن	ن	ن
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	ن	ن	ن
وزارت امور خارجه	x	x	-
وزارت دادگستری	x	-	-
وزارت نفت	ن	ن	ن
وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی	ن	ن	ن
وزارت کشور	x	x	x
وزارت صنایع سنگین	x	-	x
وزارت مسکن و شهرسازی	x	x	x
سازمان انرژی اتمی ایران	-	-	x
بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	x	x	-
وزارت کشاورزی	x	-	x

ادامه جدول ۱:

کارشناسی ارشد معادل	کارشناسی معادل	کار دانی معادل	نام وزارت تخانه یا مؤسسه دولتی
x	x	x	وزارت آموزش و پرورش
-	x	-	سازمان حفاظت محیط زیست *
x	x	x	وزارت معادن و فلزات
x	-	-	جهاد دانشگاهی
-	x	x	سازمان تربیت بدنی
-	-	x	وزارت تعاون
x	-	-	سازمان برنامه و بودجه
x	x	x	وزارت نیرو
x	-	x	وزارت صنایع
-	x	x	وزارت کار و امور اجتماعی
ن	ن	ن	بنیاد شهید انقلاب اسلامی
-	x	x	وزارت جهاد سازندگی
-	x	x	وزارت اقتصاد و دارائی
x	x	x	وزارت راه و ترابری
ن	ن	ن	وزارت دفاع

ن = مجری دوره‌های آموزش عالی مصوب سازمان اموراداری و استخدامی کشور نیست.

x = دارد

- = این مقطع را اجرا نمی‌کند.

* = قبلاً دوره معادل در مقطع کارشناسی داشته است که فعلاً ندارد.

۲- برنامه های آموزشی و تعداد ترمها و واحدهای درسی ارائه شده به تفکیک دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد به شرح زیر طبقه بندی می گردد:

تعداد کل دانشجویان دوره‌های معادل در مهرماه ۱۳۷۱ بالغ بر ۱۰۴۵۵۴ نفر بوده است. از این تعداد ۸۳۳۵۶ نفر (۸۰ درصد) در دوره کاردانی، ۱۹۱۸۸ نفر (۱۸ درصد) در دوره کارشناسی و ۲۰۱۰ نفر (۲ درصد) در دوره کارشناسی ارشد مشغول به تحصیل بوده‌اند. بالاترین تعداد دانشجویان ۹۱۵۸۸ نفر (۸۸ درصد)، و متعلق به وزارت آموزش و پرورش بوده است. در مرحله بعد ۶ وزارتخانه و سازمان دولتی هر کدام آموزش بیش از ۱۰۰۰۰ نفر دانشجویان را عهده داشته‌اند و این در حالی است که دانشجویان سایر ارگانها به مراتب از رقم فوق کمتر بوده است (جدول شماره ۲).

همچنین، ۶ وزارتخانه، جهت تکمیل ظرفیتهای آموزشی خود، تاکنون از داوطلبان آزاد نیز استفاده نموده‌اند.

ردیف	نام وزارتخانه / سازمان	تعداد دانشجویان	درصد
۱	وزارت آموزش و پرورش	۹۱۵۸۸	۸۸٪
۲	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۹۱۸۸	۱۸٪
۳	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۲۰۱۰	۲٪
۴	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۵	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۶	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۷	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۸	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۹	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۱	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۲	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۳	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۴	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۵	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۶	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۷	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۸	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۱۹	سازمان اسناد و کتابخانه ملی
۲۰	سازمان اسناد و کتابخانه ملی

۱- این آمار مربوط به مهرماه ۱۳۷۱ است. ۲- این آمار مربوط به مهرماه ۱۳۷۱ است. ۳- این آمار مربوط به مهرماه ۱۳۷۱ است.

جدول ۲: توزیع تعداد دانشجویان دوره‌های معادل مصوب سازمان اموراداری و استخدامی کشور در وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی (مهرماه ۱۳۷۱)

تعداد دانشجویان دوره‌های معادل				نام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی
جمع	کارشناسی ارشد	کارشناسی	کاردانی	
ن	ن	ن	ن	وزارت فرهنگ و آموزش عالی
۲۹۱۷	۸۰۲	۷۴۳	۱۳۷۲	سازمان اموراداری و استخدامی کشور (۱)
۱۱۷۶	۲۹	-	۱۱۴۷	وزارت بازرگانی
۲۱۴۶	۷	۳۰۹	۱۸۳۰	وزارت پست و تلگراف و تلفن
ن	ن	ن	ن	صداوسیما جمهوری اسلامی ایران *
۱۱۲	-	-	۱۱۲	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (۱)
۱۵۸	-	-	۱۵۸	وزارت امور خارجه
۱۲۶	-	-	۱۲۶	وزارت دادگستری
ن	ن	ن	ن	وزارت نفت *
ن	ن	ن	ن	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی *
۱۱۹۳	۱۵۵	۲۶۸	۷۷۰	وزارت کشور
۴۵	۲۳	-	۲۲	وزارت صنایع سنگین
۱۷۰	۲۰	۶۰	۹۰	وزارت مسکن و شهرسازی
۴۹	۴۹	-	-	سازمان انرژی اتمی ایران
۳۲	-	۷	۲۵	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی

* = دوره‌های معادل مصوب سازمان اموراداری و استخدامی کشور ندارد.

(۱) - اغلب دانشجویان جهت دستگاه‌های دولتی آموزش می‌بینند.

(۲) - اطلاعات مربوط به سطح کشور در دست نیست.

ادامه جدول ۲:

تعداد دانشجو دوره‌های معادل				نام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی
جمع	کارشناسی ارشد	کارشناسی	کاردانی	
۲۶۰	۹۳	-	۱۶۷	وزارت کشاورزی (۲)
۹۱۵۸۸	۲۰۸	۱۶۵۰۰	۷۴۸۸۰	وزارت آموزش و پرورش
ن	ن	ن	ن	سازمان حفاظت محیط زیست*
۷۶۱	۱۰۴	۱۵۷	۵۰۰	وزارت معادن و فلزات
۴۹	۴۹	-	-	جهاد دانشگاهی
۱۰۹	-	۵۵	۵۴	سازمان تربیت بدنی
۲۶	-	-	۲۶	وزارت تعاون
۱۷	۱۷	-	-	سازمان برنامه و بودجه
۱۱۴۳	۳۰۷	۲۳۶	۶۰۰	وزارت نیرو
۲۶۰	۱۴۰	-	۱۲۰	وزارت صنایع
۳۱۴	-	۶۰ ^(۳)	۲۵۴	وزارت کار و امور اجتماعی
ن	ن	ن	ن	بنیاد شهید انقلاب اسلامی
۱۵۴۷	-	۵۴۷	۱۰۰۰	وزارت جهاد و سازندگی
۲۱۴	-	۲۱۴	-	وزارت اقتصاد و دارائی
۱۴۲	۷	۳۲	۱۰۳	وزارت راه و ترابری
ن	ن	ن	ن	وزارت دفاع
۱۰۴۵۵۴	۲۰۱۰	۱۹۱۸۸	۸۳۳۵۶	جمع کل

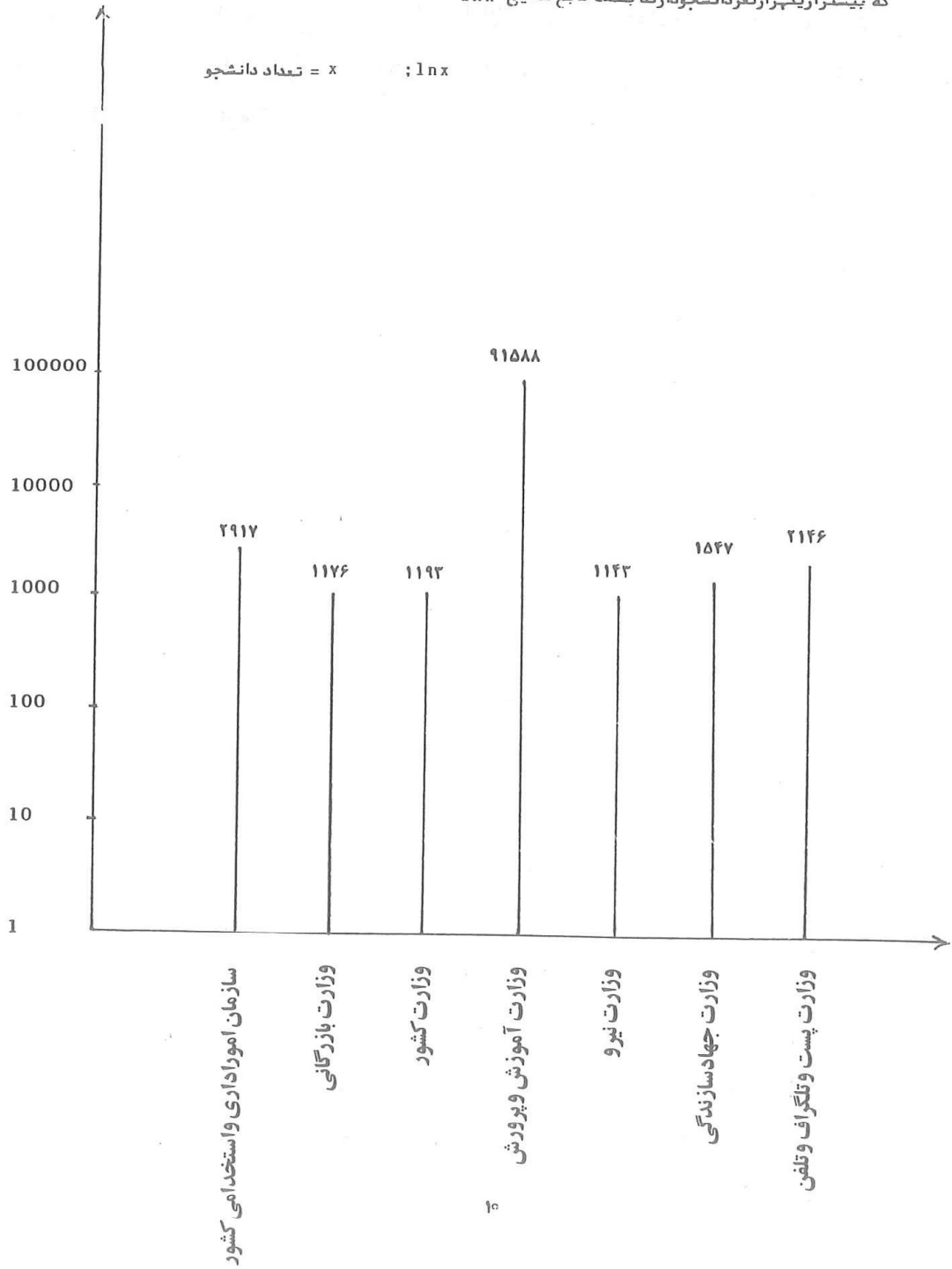
(۳)- کارشناسی ناپیوسته که برای وزارت نیرو آموزش می‌بینند.

جهت نمایش نموداری توزیع دانشجویان از تابع نمایی $\ln x$ استفاده شده است ، که در مقابل رشد سریع $\ln x$ ، تصویر نقاط بر محور دیگر فاصله‌های کوتاهی را می‌پیماید.

(نگاه کنید به نمودار صفحه بعد).

نمایش لگاریتمی توزیع دانشجویان دوره های معادل بر حسب وزارتخانه ها و موسسات دولتی
 که بیشتر از یک هزار نفر دانشجو دارند بکمک تابع نمایی $\ln x$

$\ln x$: تعداد دانشجو = x

در خصوص انواع دانشجویانی که آموزش داده می‌شوند، بجز ۶ وزارتخانه که جهت تکمیل ظرفیتهای آموزشی خود از داوطلبان آزاد نیز استفاده نموده‌اند، دانشجویان عموماً از کارمندان وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی مجری دوره‌های معادل هستند. (جدول شماره ۳)

جدول ۳: توزیع وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی برحسب نوع دانشجویان دوره‌های معادل (x)

نام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی	کارمند وزارتخانه	سایر: توضیح
وزارت فرهنگ و آموزش عالی	ن	ن
سازمان اموراداری و استخدامی کشور	x	اغلب از دانشجویان وزارتخانه‌ها هستند
وزارت بازرگانی	x	-
وزارت پست و تلگراف و تلفن	x	-
صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران	ن	ن
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	x	-
وزارت امور خارجه	x	همچنین داوطلبان آزاد
وزارت دادگستری	x	همچنین داوطلبان آزاد
وزارت نفت	ن	ن
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	ن	ن
وزارت کشور	x	-
وزارت صنایع سنگین	x	-
وزارت مسکن و شهرسازی	x	همچنین داوطلبان آزاد
سازمان انرژی اتمی ایران	x	-
بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	x	-

سایر: توضیح	کارمند وزارتخانه	نام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی
-	x	وزارت کشاورزی
-	x	وزارت آموزش و پرورش
-	x	سازمان حفاظت محیط زیست
همچنین داوطلبان آزاد	x	وزارت معادن و فلزات
همچنین از وزارتخانه ها و سازمانها دولتی	x	جهاد دانشگاهی
حدود ۱۰ درصد آنها از ارگانهای دولتی هستند	x	سازمان تربیت بدنی
-	x	وزارت تعاون
-	x	سازمان برنامه و بودجه
همچنین داوطلبان آزاد	x	وزارت نیرو
همچنین از شرکتهای صنعتی خصوصی وزارتخانه ها و موسسات دولتی بخصوص در جهت تربیت مدیر صنایع	x	وزارت صنایع
همچنین جهت وزارت نیرو	x	وزارت کار و امور اجتماعی
ن	ن	بنیاد شهید انقلاب اسلامی
-	x	وزارت جهاد سازندگی
-	x	وزارت اقتصاد و دارائی
۴ درصد آنها از دانشجویان آزاد هستند.	x	وزارت راه و ترابری
ن	ن	وزارت دفاع

برنامه های آموزشی و تعداد ترمها و واحدهای درسی ارائه شده به تفکیک دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد در جدولهای شماره ۴ و ۵ آمده است. همچنان که ملاحظه می شود ۱۹ وزارتخانه و سازمان دولتی از برنامه‌های مصوب شورای عالی برنامه ریزی استفاده می نمایند که ۱۴ سازمان بطور کامل و بدون هرگونه تغییری در برنامه‌ها و ۵ سازمان باندکی تغییر و یا افزایش تعدادی واحدهای تکمیلی این برنامه‌ها را اجرا می نمایند.

سایر وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی با استفاده از کارشناسان خود و با همکاری دیگر متخصصان کشور برنامه های درسی را تنظیم و اجرا می نمایند. از آنجا که دانشجویان عموماً کارمند دولت هستند و سالها از دوران تحصیل آنها می گذرد تعداد ترمها و واحدهای درسی در مقایسه با برنامه‌های آموزشی مصوب شورای عالی برنامه ریزی تا حدود ۲۰ واحد و ۲ ترم افزایش نشان می دهد (بجز سازمان انرژی اتمی ایران که برنامه‌های درسی خود را به زبان انگلیسی، در ۵ ترم و ۸۸ واحد اجرا می کند).

جدول شماره ۴: توزیع انواع برنامه‌های آموزشی مورد اجرای دوره‌های معادل
وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی

برنامه‌های آموزشی			نام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی
ارائه توسط سایر متخصصین	ارائه توسط وزارتخانه یا مؤسسه دولتی تابعه *	مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی	
ن	ن	ن	وزارت فرهنگ و آموزش عالی
×	×	×	سازمان اموراداری و استخدامی کشور
-	-	×	وزارت بازرگانی
-	×	-	وزارت پست و تلگراف و تلفن
ن	ن	ن	صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران
-	-	×	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
-	-	×	وزارت امور خارجه
-	×	-	وزارت دادگستری
ن	ن	ن	وزارت نفت
ن	ن	ن	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
-	×	×	وزارت کشور
-	-	(۱) ×	وزارت صنایع سنگین
-	-	(۱) ×	وزارت مسکن و شهرسازی

* - سازمانها، مراکز و مؤسسات آموزشی وابسته رانیز در بر دارد.

(۱) - بانديكي تغيير يا واحدهاي تکميلي

ادامه جدول شماره ۴:

برنامه‌های آموزشی			نام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی
ارائه توسط سایر متخصصین	ارائه توسط وزارتخانه یا مؤسسه دولتی	مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی	
x	-	-	سازمان انرژی اتمی ایران
x	x	-	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
-	-	x	وزارت کشاورزی
-	-	(۱) x	وزارت آموزش و پرورش
ن	ن	ن	سازمان حفاظت محیط زیست
-	-	(۱) x	وزارت معادن و فلزات
-	-	(۱) x	جهاد دانشگاهی
-	-	x	سازمان تربیت بدنی
-	-	(۱) x	وزارت تعاون
-	-	x	سازمان برنامه و بودجه
-	x	x	وزارت نیرو
-	-	(۱) x	وزارت صنایع
-	-	x	وزارت کار و امور اجتماعی
ن	ن	ن	بنیاد شهید انقلاب اسلامی
-	x	x	وزارت جهاد سازندگی
-	-	x	وزارت اقتصاد و دارایی
-	x	-	وزارت راه و ترابری
ن	ن	ن	وزارت دفاع

جدول ۵: توزیع متوسط واحدها و تعداد ترمهای منظور شده برای دوره های معادل برحسب وزارتخانه و یا مؤسسه دولتی (واحدهای عملی و نظری مخلوط هستند و نیز یک واحد عملی اغلب دو برابر نظری محسوب می شود. در صورت بیش از یک رشته بودن میانگین گرفته شده است.)

کارشناسی ارشد معادل		کارشناسی معادل		کاردانی معادل		نام وزارتخانه و یا مؤسسه دولتی
تعداد ترمهای تحصیلی	تعداد واحد درسی	تعداد ترمهای تحصیلی	تعداد واحد درسی	تعداد ترمهای تحصیلی	تعداد واحد درسی	
ن	ن	ن	ن	ن	ن	وزارت فرهنگ و آموزش عالی
۴	۴۵	۹	۱۵۰	۴/۵	۷۵	سازمان امور اداری و استخدامی کشور
۴	۳۸	-	-	۶	۷۶	وزارت بازرگانی
۴	۳۶	۵	*۹۶	۴	۷۰	وزارت پست و تلگراف و تلفن
ن	ن	ن	ن	ن	ن	صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
-	-	-	-	۴	۷۶	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
-	-	۸	۱۴۴	۴	۷۵	وزارت امور خارجه
-	-	-	-	۴	۷۸	وزارت دادگستری
ن	ن	ن	ن	ن	ن	وزارت نفت
ن	ن	ن	ن	ن	ن	وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی
ن	ن	ن	ن	ن	ن	وزارت کشور (کاردانی مصوب)
						وزارتخانه تابعه ۷۵ واحد درسی در ۴ ترم و سایر دوره ها مطابق با ترمهای شورای عالی برنامه ریزی (۳)
						وزارت صنایع سنگین (۳)

(۱) - منظور نیم ترم یا ترم تابستانی است که نیم ترم محسوب می شود و یا متوسط ترمهای رشته های مختلف است.

(۲) - مطابق با ترمهای شورای عالی برنامه ریزی

(۳) - حداکثر

* - ناپیوسته است و ۲۰ واحد تطبیقی در بردارد.

ادامه جدول ۵:

کارشناسی ارشد معادل		کارشناسی معادل		کار دانی معادل		نام، وزارت، تخرانه، و یا مؤسسه دولتی
تعداد ترمهای تحصیلی	تعداد واحد درسی	تعداد ترمهای تحصیلی	تعداد واحد درسی	تعداد ترمهای تحصیلی	تعداد واحد درسی	
-	-	۵	۷۵	۵	۷۹	وزارت مسکن و شهرسازی
		۸	۱۴۶		کارشناسی پیوسته	
۵	۸۸	-	-	-	-	سازمان انرژی اتمی ایران
-	-	۵	۹۶	۴/۵	۷۸	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
۵	۴۰	-	-	۵	۷۵	وزارت کشاورزی
						وزارت آموزش و پرورش (۲)
ن	ن	ن	ن	ن	ن	سازمان حفاظت محیط زیست وزارت معادن و فلزات (۲)
۵	۳۸	-	-	-	-	جهاد دانشگاهی سازمان تربیت بدنی (۲)
-	-	-	-	۵	۷۷	وزارت تعاون
۶	۵۷	-	-	-	-	سازمان برنامه و بودجه
(۲)	(۲)	۱۰	۱۵۱	۶	۳۸	وزارت نیرو
		۶	۹۷		ناپیوسته	
۵	۴۷	-	-	۶	۸۰	وزارت صنایع

(۴) - ۱۰ واحد آن تطبیقی است.

(۵) - ۱۵ واحد تطبیقی دارد.

از نظر شیوه گزینش دانشجو باید گفت که همه وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی - بجز وزارت مسکن و شهرسازی که دوره‌های معادل ویژه مدیران شرکتها را اجرامی کند - در اجرای دوره‌های آموزشی خود دانشجویان را از طریق نوعی آزمون یا امتحان ورودی گزینش می نمایند. (جدول ۶).

۱۸ وزارتخانه و سازمان دولتی مؤسسات آموزش عالی وابسته به خود دارند، در حالی که ۱۵ وزارتخانه و سازمان دولتی از مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت فرهنگ و آموزش عالی استفاده می نمایند. استفاده از مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی و یا مواردی غیر از دو حالت فوق نیز در خصوص ۵ وزارتخانه و سازمان دولتی مشاهده شده است.

ردیف	نام وزارتخانه / سازمان	تعداد مؤسسات آموزش عالی وابسته	تعداد مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی	تعداد مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت فرهنگ و آموزش عالی
۱	وزارتخانه مسکن و شهرسازی	۰	۰	۰
۲	وزارتخانه راه‌های مواصلاتی	۰	۰	۰
۳	وزارتخانه نیرو	۰	۰	۰
۴	وزارتخانه صنایع	۰	۰	۰
۵	وزارتخانه معادن	۰	۰	۰
۶	وزارتخانه جنگ و پیشاور	۰	۰	۰
۷	وزارتخانه فرهنگ و آموزش عالی	۰	۰	۰
۸	وزارتخانه بهداشت	۰	۰	۰
۹	وزارتخانه امور اجتماعی	۰	۰	۰
۱۰	وزارتخانه امور اقتصادی و دارایی	۰	۰	۰
۱۱	وزارتخانه امور خارجه	۰	۰	۰
۱۲	وزارتخانه امور محلی	۰	۰	۰
۱۳	وزارتخانه امور ورزش	۰	۰	۰
۱۴	وزارتخانه امور آب و برق	۰	۰	۰
۱۵	وزارتخانه امور آب	۰	۰	۰
۱۶	وزارتخانه امور آب و برق	۰	۰	۰
۱۷	وزارتخانه امور آب و برق	۰	۰	۰
۱۸	وزارتخانه امور آب و برق	۰	۰	۰

جدول ۶: توزیع وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی برحسب نوع انتخاب دانشجوی

نوع گزینش دانشجو		نام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی
سایر	آزمون یا امتحان ورودی	
ن	ن	وزارت فرهنگ و آموزش عالی
-	×	سازمان اموراداری و استخدامی کشور
-	×	وزارت بازرگانی
در دوره کاردانی ۲۰ واحد تطبیقی نیز شرط شده است که دانشجویان بایستی بگذرانند.	×	وزارت پست و تلگراف و تلفن
ن	ن	صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
-	×	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
-	×	وزارت امور خارجه
-	×	وزارت دادگستری
ن	ن	وزارت نفت
ن	ن	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
-	×	وزارت کشور
-	×	وزارت صنایع سنگین
بجز دوره های ویژه مدیران	×	وزارت مسکن و شهرسازی
-	×	وزارت راه و ترابری

ادامه جدول شماره ۶:

نوع گزینش دانشجو		نام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی
سایر	آزمون یا امتحان ورودی	
-	×	سازمان انرژی اتمی ایران
-	×	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
-	×	وزارت کشاورزی
-	×	وزارت آموزش و پرورش
ن	ن	سازمان حفاظت محیط زیست
-	×	وزارت معادن و فلزات
همچنین مصاحبه و گزینش اخلاقی	×	جهاد دانشگاهی
آزمون همگانی سراسری و اختصاصی	×	سازمان تربیت بدنی
-	×	وزارت تعاون
-	×	سازمان برنامه و بودجه
-	×	وزارت نیرو
-	×	وزارت صنایع
-	×	وزارت کار و امور اجتماعی
ن	ن	بنیاد شهید انقلاب اسلامی
-	×	وزارت جهاد سازندگی
-	×	وزارت اقتصاد و دارایی
-	ن	وزارت دفاع

واضح است که یکی از مهمترین هدفهای اجرای مرحله اول طرح تعیین هرچه دقیقتر محل‌های اجرای فعالیتهای دوره‌های معادل در سطح کشور بوده است تا از این طریق اجرای مرحله دوم طرح میسر گردد.

نتایج حاصل از پرسشهای مربوط به این امر نشان می‌دهد که محل‌های استخدام و توزیع جغرافیائی مؤسسات آموزشی مجری در شهرها و استانهای کشور دارای پراکندگی و گسترش وسیعی می‌باشند (شماره ۷).

جدول ۷: توزیع وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی برحسب تعداد و نوع محلها دسترسی به دانشجویان دوره‌های معادل (مهرماه)

نام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی	تعداد محلها	نوع محلها
وزارت فرهنگ و آموزش عالی	-	فقط دوره های معادل وزارت تابعه را دارد.
سازمان امور اداری و استخدامی کشور	۱۴	دارای ۹ مرکز آموزش مدیریت دولتی
وزارت بازرگانی	حداقل (۱) ۲۵	اداره کل بازرگانی استانها
وزارت پست و تلگراف و تلفن	۱	همه دانشجویان از کارمندان سازمانهای تابعه در سطح کشور هستند و در مرکز آموزش شرکت مخابرات ایران آموزش می بینند.
صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران	ن	ن
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۴	چهار مؤسسه آموزش عالی وابسته دارد که دانشجویان در آنها آموزش می بینند.
وزارت امور خارجه	۲	یکی وابسته به وزارتخانه تابعه و دیگری وابسته به وزارت آموزش و پرورش
وزارت دادگستری	۱	دفتر آموزش وزارتخانه
وزارت نفت	ن	ن
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	ه	ن

(۱) جمعاً در تهران و در ۲۴ استان از مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت فرهنگ و آموزش عالی، دانشگاه آزاد و مراکز تربیت معلم وابسته به وزارت آموزش و پرورش استفاده می کنند.

ادامه جدول ۷:

نوع محلها	تعداد محلها	نام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی
۶ دانشگاه در سطح کشور ۱۰ مرکز آموزش مدیریت دولتی در تهران و شهرها	۱۶	وزارت کشور
یک دانشگاه وابسته به وزارت فرهنگ و آموزش عالی با همکاری دفتر آموزشی وزارتخانه تابعه	۱	وزارت صنایع سنگین
۳ دانشگاه و یک مرکز آموزش	۴	وزارت مسکن و شهرسازی
در محل سازمان در تهران و اصفهان	۲	سازمان انرژی اتمی ایران
۳ دانشگاه و یک مرکز آموزش	۴	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
آموزشکده کشاورزی و دانشگاههای کشور	حداقل ۷	وزارت کشاورزی
تعداد دقیق در دست نیست.	۴ نوع مؤسسه و دانشگاه	وزارت آموزش و پرورش
قرار است برای بهمن ماه ۷۱ دانشجوی معادل بپذیرد.	ن	سازمان حفاظت محیط زیست
۴ مؤسسه وابسته به وزارتخانه تابعه و بقیه وابسته به وزارت فرهنگ و آموزش عالی	۸	وزارت معادن و فلزات
یک دانشگاه وزارت فرهنگ و آموزش عالی	۱	جهاد دانشگاهی

ادامه جدول ۷:

نوع محلها	تعداد محلها	نام وزارت تخانه یا مؤسسه دولتی
هر دو وابسته به سازمان تابعه	۲	سازمان تربیت بدنی
یک دانشگاه وزارت فرهنگ و آموزش عالی	۱	وزارت تعاون
یک مؤسسه وابسته به وزارتخانه تابعه و یک دانشگاه وابسته به وزارت فرهنگ و آموزش عالی	۲	سازمان برنامه و بودجه
دانشجویان از ۴۰ شرکت سهامی و مؤسسه وابسته در سطح کشور هستند که در ۶ مؤسسه آموزش عالی وابسته به وزارتخانه تابعه و دانشگاههای کشور آموزش می بینند.	۴۰	وزارت نیرو
دانشجویان از وزارتخانه و شش اداره کل تابعه در استانها، همچنین سایر وزارتخانه ها و شرکت های خصوصی هستند که در ۲ دانشگاه و ۴ مؤسسه آموزش عالی وابسته آموزش می بینند.	۶	وزارت صنایع
وابسته به وزارتخانه تابعه	۲	وزارت کار و امور اجتماعی
ن	ن	بنیاد شهید انقلاب اسلامی
یک شرکت و یک سازمان و ۱۳ مرکز آموزشی	۱۵	وزارت جهاد سازندگی
یک مؤسسه آموزش عالی و ادارات کل تهران و استانها و بانکها و موسسات بیمه		وزارت اقتصاد و دارائی
یک مؤسسه آموزشی وابسته و ۲۸ سازمان وابسته در تهران و استانهای کشور	۲۹	وزارت راه و ترابری
ن	ن	وزارت دفاع

پاسخهای مربوط به علل ایجاد دوره‌های معادل رومی توان به شرح زیر تفکیک نمود:

۱- تأمین نیاز به نیروی انسانی با توجه به نیاز به تخصص‌های ویژه، مشکل جذب و استخدام متخصصان و کارشناسان آزاد، تأمین نیروی انسانی کارآموده برای نقاط محروم.

۲- ارتقای سطح کیفی نظام اداری با عنایت به ارتقای سطح دانش کارمندان با سن بالا، حفظ روحیه و ایجاد انگیزه در کارمندان، و پائین بودن بیش از حد تعداد کارکنان با دانش بالاتر از دیپلم (جدول شماره ۸).

جدول شماره ۸: توزیع وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی بر حسب نیازهای موجود به ایجاد دوره‌های معادل

نام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی	تأمین نیاز به نیروی انسانی متخصص	ارتقای سطح کیفی نظام اداری	سایر
وزارت فرهنگ و آموزش عالی	ن	ن	ن
سازمان اموراداری و استخدامی کشور (۱)	×	×	-
وزارت بازرگانی	×	×	-
وزارت پست و تلگراف و تلفن	×	-	-
صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران	ن	ن	ن
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	×	-	-
وزارت امور خارجه	×	-	جهت مرکز و نمایندگیهای خارج از کشور
وزارت دادگستری	-	×	-
وزارت نفت	ن	ن	ن
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	ن	ن	ن
وزارت کشور	×	×	-
وزارت صنایع سنگین	×	-	درخواست شرکتهای تابعه
وزارت مسکن و شهرسازی	×	×	-

(۱) - اظهار نظر مرکز آموزش مدیریت دولتی رانیز در بر دارد.

ادامه جدول شماره ۸:

نام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی	تأمین نیاز به نیروی انسانی متخصص	ارتقای سطح کیفی نظام اداری	سایر
سازمان انرژی اتمی ایران	x	-	تخصص های ویژه
بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	x	-	مشکل جذب و استخدام متخصص
وزارت کشاورزی	x	x	-
وزارت آموزش و پرورش	x	x	-
سازمان حفاظت محیط زیست	x	x	ارتقای دانش کارمندان با سن بالا
وزارت معادن و فلزات	x	-	-
جهاد دانشگاهی	-	-	ارتقای فرهنگ کشور
سازمان تربیت بدنی	x	x	-
وزارت تعاون	-	-	حفظ روحیه و ایجاد انگیزه در کارمندان
سازمان برنامه و بودجه	x	x	-
وزارت نیرو	x	-	-
وزارت صنایع	x	-	-
وزارت کار و امور اجتماعی	x	-	خصوصاً " برای نقاط محروم
بنیاد شهید انقلاب اسلامی	ن	ن	ن
وزارت جهاد سازندگی	x	-	-
وزارت اقتصاد و دارائی	x	-	مشکل جذب فارغ التحصیلان آزاد
وزارت راه و ترابری	x	x	فقط ۲٪ از کل کارکنان شاغل دارای مدرک بالای دیپلم هستند.
وزارت دفاع	ن	ن	ن

در خصوص علت استفاده از برنامه های آموزشی غیر مصوب شورای عالی برنامه ریزی دو عامل :

۱- نیازه تخصص های ویژه

۲- نیازه درسهای کاربردی بیشتر

از مهمترین عوامل عنوان شده می باشند. جهت اطلاع از سایر عوامل به (جدول شماره ۹) مراجعه نمایید.

جدول ۹: توزیع وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی برحسب نیازهای موجود به استفاده از برنامه های آموزشی غیر از برنامه های مصوب شورای عالی برنامه ریزی

سایر	نیاز به تخصیص های ویژه	نام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی
ن	ن	وزارت فرهنگ و آموزش عالی
-	x	سازمان امور اداری و استخدامی کشور ^(۱)
-	-	وزارت بازرگانی
نیاز به درسهای کاربردی بیشتر	x	وزارت پست و تلگراف و تلفن
ن	ن	صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
-	-	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
از برنامه های مصوب شورای عالی برنامه ریزی با اندکی تغییر	-	وزارت امور خارجه
-	x	وزارت دادگستری
ن	ن	وزارت نفت
ن	ن	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
-	x	وزارت کشور
از برنامه های مصوب شورای عالی برنامه ریزی با اندکی تغییرات استفاده می شود.	x	وزارت صنایع سنگین

(۱) - اظهار نظر مرکز آموزش مدیریت دولتی رانیز در بردارد.

ادامه جدول ۹:

نام وزارت، خانه یا مؤسسه دولتی	نیاز به تخصیص های ویژه	سایر
وزارت مسکن و شهرسازی	×	نیاز به درسهای کاربردی بیشتر
سازمان انرژی اتمی ایران	×	-
بنیاد مسکن انقلاب اسلامی	-	نیاز در ارتباط با اهداف بلند مدت سازمان
وزارت کشاورزی	-	-
وزارت آموزش و پرورش	-	-
سازمان حفاظت محیط زیست	-	-
وزارت معادن و فلزات	-	برنامه های شورای عالی + تعدادی واحد اضافی
جهاد دانشگاهی	-	-
سازمان تربیت بدنی	-	-
وزارت تعاون	-	نیاز به درسهای کاربردی بیشتر
سازمان برنامه و بودجه	-	-
وزارت نیرو	×	نیاز به درسهای کاربردی بیشتر
وزارت صنایع	×	نیاز به درسهای تکمیلی برای مدیریت صنایع
وزارت کار و امور اجتماعی	-	برنامه های شورای عالی برنامه ریزی
بنیاد شهید انقلاب اسلامی	ن	ن
وزارت جهاد سازندگی	×	درجهت کاربردی تر شدن
وزارت اقتصاد و دارائی	-	-
وزارت راه و ترابری	×	-
وزارت دفاع	ن	ن

در برابر این پرسش که در اجرای اهداف آموزشی خود از وزارت فرهنگ و آموزش عالی انتظار چه امکانات و تسهیلاتی را دارید، پاسخهای رسیده‌رامی توان به شرح زیر دسته بندی نمود:

- ۱- تجدید نظر در هزینه دوره‌هایی که دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت فرهنگ و آموزش عالی اجرامی نمایند.
 - ۲- ایجاد تسهیلات بیشتر و همکاری در طرح و برنامه‌های آموزشی.
 - ۳- به رسمیت شناختن دوره‌های معادل.
 - ۴- به رسمیت شناختن دوره‌ها از مقطع تحصیلی موجود به سطحی بالاتر.
- جهت مطالعه دقیقتر پاسخها به (جدول شماره ۱۰) مراجعه نمائید.

جدول شماره ۱۰: توزیع وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی برحسب نوع پیشنهاد به وزارت فرهنگ و آموزش عالی در جهت پیشبرد اهداف آموزش عالی خود

نام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی	تجدید نظر در هزینه دوره‌ها	ایجاد تسهیلات بیشتر	سایر
وزارت فرهنگ و آموزش عالی	ن	ن	ن
سازمان امور اداری و استخدامی کشور (۱)	-	-	کمک در تربیت کارشناسی ارشد و دکترا و به رسمیت شناختن دوره‌ها جهت ادامه تحصیل
وزارت بازرگانی	×	×	کاربردی تر شدن رشته‌های تحصیلی
وزارت پست و تلگراف و تلفن	-	-	درسهای کاربردی بیشتر
صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران	ن	ن	ن
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	-	-	تقاضای سهمیه اختصاصی
وزارت امور خارجه	-	-	به رسمیت شناختن دوره‌های موجود و تخصیص سهمیه به این وزارتخانه
وزارت دادگستری	-	-	تایید رسمی دوره‌های کاردانی و ارتقای آن به کارشناسی
وزارت نفت	ن	ن	ن

ادامه جدول شماره ۱۰

سایر	ایجاد تسهیلات بیشتر	تجدید نظر در هزینه دوره‌ها	نام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی
ن	ن	ن	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
کاربردی تر شدن رشته های تحصیلی	×	-	وزارت کشور
به رسمیت شناختن دوره‌ها	-	-	وزارت صنایع سنگین
شناسایی دوره هادرسطح دکتراباتوجه به بارعلمی کافی فارغ التحصیلان	درزمینه استادان متخصص دانشگاهها	-	سازمان انرژی اتمی ایران
درجهت اجرای خواسته‌های بنیاد	×	-	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
-	×	-	وزارت کشاورزی
انواع همکاریهای طرح و برنامه	-	-	وزارت آموزش و پرورش
سهمیه اختصاصی وزارتخانه هاوسازمانها	-	-	سازمان حفاظت محیط زیست
کمک درتهیه واجرای دوره های کاربردی	-	-	وزارت معادن و فلزات
به رسمیت شناختن دوره ها	-	-	جهاد دانشگاهی

ادامه جدول شماره ۱۰

نام وزارتخانه یا مؤسسه دولتی	تجدید نظر در هزینه دوره‌ها	ایجاد تسهیلات بیشتر	سایر
سازمان تربیت بدنی	×	×	-
وزارت تعاون	-	-	-
سازمان برنامه و بودجه	-	-	-
وزارت نیرو	×	×	هماهنگی با امور اداری و استخدامی در خصوص ایجاد دوره های معادل
وزارت صنایع	-	-	هماهنگی با وزارت صنایع در جهت برنامه ریزی آموزشی و ایجاد رشته ها
وزارت کار و امور اجتماعی	-	-	تامین کارکنان آموزشی
بنیاد شهید انقلاب اسلامی	ن	ن	ن
وزارت جهاد سازندگی	-	×	استفاده از تسهیلات آزمایشگاهی و کارگاهی وبه رسمیت شناختن دوره ها و مراکز آموزش عالی
وزارت اقتصاد و دارائی	-	-	-
وزارت راه و ترابری	-	×	استفاده از امکانات آزمایشگاهی
وزارت دفاع	ن	ن	ن

(۱) - اظهار نظر مرکز آموزش مدیریت دولتی رانیز در بردارد.

جمع‌بندی :

لازمه هرگونه برنامه‌ریزی آموزش عالی منسجم همانا شناخت و داشتن اطلاعات کافی از متغیرهای آن است. به منظور شناخت و دستیابی به اطلاعات سازمان یافته از آن بخش از آموزش عالی کشور که وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی باتصویب سازمان اموراداری و استخدامی کشور اجرامی نمایند، پژوهنده برآن شد تا جهت شناخت این مسأله اقدام به اجرای طرحی پژوهشی نماید. این طرح در شورای طرحهای پژوهشی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی تصویب شده و پس از یکسال پژوهش سرانجام در اوایل سال ۱۳۷۲ به اتمام رسید. نتایج حاصل از این پژوهش نشان می‌دهد که :

- تعداد ۱۹ وزارتخانه و سازمان دولتی از برنامه‌های مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی استفاده می‌نمایند. از این تعداد، ۱۴ سازمان بطور کامل و بدون هیچ‌گونه تغییری در برنامه‌ها، و ۵ سازمان با اندکی تغییر و یا افزایش تعدادی واحدهای تکمیلی این برنامه‌ها را اجرا می‌نمایند.

- سایر وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی با استفاده از کارشناسان خود و با همکاری دیگر متخصصان کشور برنامه‌های درسی را تنظیم و اجرامی نمایند. از آنجا که دانشجویان عموماً کارمند دولت هستند و سالها از دوران تحصیل آنها می‌گذرد، تعداد ترم‌ها و واحدهای درسی این دوره‌های معادل در مقایسه با برنامه‌های آموزشی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی تقریباً "۲۰ واحد و معادل دو ترم تحصیلی افزایش رانشان می‌دهد (بجز سازمان انرژی اتمی ایران که برنامه‌های درسی رابه زبان انگلیسی، در ۵ ترم و ۸۸ واحد اجرامی کند)

- همه وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی - بجز وزارت مسکن و شهرسازی که دوره‌های معادل ویژه مدیران شرکت‌ها را اجرامی کند - در اجرای دوره‌های آموزشی خود دانشجویان را از طریق نوعی آزمون یا امتحان ورودی گزینش می‌نمایند. ۱۸ وزارتخانه و سازمان دولتی، مؤسسات آموزش عالی وابسته به خود دارند، در حالی که ۱۵ وزارتخانه و سازمان دولتی از مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت فرهنگ و آموزش عالی، و ۵ وزارتخانه و سازمان دولتی از مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی و وابسته به وزارتخانه یا سازمان دولتی دیگر استفاده می‌نمایند.

- در خصوص پراکندگی دانشجویان این دوره‌ها باید اذعان نمود که نتایج حاکی از پراکندگی وسیع این دانشجویان و همچنین محل‌های آموزش آنان در سطح کشور است. به همین علت برخی از وزارتخانه‌ها اطلاعات دقیق‌تری ارائه ننموده‌اند که خود را از اعتبار رقم‌هایی کاهد.

- در مورد علل ایجاد دوره‌های معادل پاسخهات نتایج زیر را به دست می‌دهد:

- ۱- تأمین نیروی انسانی مورد نیاز (تأمین نیروی انسانی برای نقاط محروم)
- ۲- ارتقای سطح کیفی نظام اداری (ارتقای سطح دانش کارمندان سن بالا - حفظ روحیه و ایجاد انگیزه در کارمندان - پائین بودن بیش از حد تعداد کارکنان بالاتر از دیپلم).

- در خصوص علت استفاده از برنامه‌های آموزشی غیر مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی عمدتاً "نیاز به تخصص‌های ویژه و نیاز به دروسهای کاربردی بیشتریان شده است."

- در خصوص این پرسش که جهت تحقق اهداف آموزشی خود از وزارت فرهنگ و آموزش عالی چه انتظارات، امکانات و تسهیلاتی را دارید، پاسخ‌های ما می‌تواند به شرح زیر خلاصه نمود:

- ۱- تجدید نظر در هزینه دوره‌هایی که دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت فرهنگ و آموزش عالی اجرامی نمایند.
- ۲- ایجاد تسهیلات بیشتر و همکاری در طرح و برنامه‌های آموزشی
- ۳- به رسمیت شناختن دوره‌ها
- ۴- به رسمیت شناختن دوره‌ها از سطح موجود به سطحی بالاتر.

به هر حال باید اذعان نمود که این نخستین پژوهشی است که سیمای آموزشهای دوره‌های مصوب سازمان امور اداری و استخدامی را بطور منسجم به تفکیک مقاطع کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد در سطح کشور ترسیم نموده است. که امید است نتایج حاصله و اطلاعات آماری آن مورد استفاده علاقه‌مندان قرار گیرد. در اینجاست فرصت را مغتنم شمرده چند توصیه کاربردی را پیشنهاد می‌نماید.

توصیه‌های کاربردی

- ۱- توصیه می‌گردد که نتایج این تحقیق در اختیار سیاست‌گذاران آموزش عالی کشور و همچنین خود وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی مجری دوره‌های معادل قرارگیرد تا بتوانند از فعالیتهای آموزش عالی یکدیگر مطلع و در اجرای اهداف آموزش عالی خود از تجربیات یکدیگر بهره‌جویند.
- ۲- همچنین، خلاصه‌ای از گزارش فوق تهیه و در اختیار ارگانهایی که در امر برنامه‌ریزی آموزش عالی مشارکت دارند، از قبیل سازمان برنامه و بودجه، سازمان اموراداری و استخدامی کشور، وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی مجری دوره‌های معادل و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور، قرارگیرد تا بتوانند از نتایج پژوهش سودجویند.
- ۳- آمارکل دانشجویان دوره‌های معادل رسماً "در آمار آموزش عالی کشور آورده شود. در ضمن به اطلاع خوانندگان می‌رساند که این طرح دو مرحله‌ای است که آنچه را مطالعه فرمودید مربوط به مرحله اول طرح می‌باشد، و مرحله دوم طرح در دست اجراست که امیدوارم نتایج آن در سال جاری به اطلاع خوانندگان برسد.